

Een uitgebreid aanbod op maat van uw regio!

inhoudelijk

financieel

logistiek

*= onmiddellijk aan
de slag*

Medisch Farmaceutisch Overleg

Medisch Farmaceutisch Overleg

Inhoudstafel

Aan de slag met MFO	P.4
Chronische nierinsufficiëntie	P.6
Directe Orale Anticoagulantia	P.7
Eénlijn.be	P.8
Geneesmiddeleninteracties	P.10
Polymedicatie	P.11
Transmuraal beleid	P.12
Valpreventie	P.13
Farmaka	P.14
Magistraal	P.15

Het medisch-farmaceutisch overleg (MFO) heeft als doel de multidisciplinaire samenwerking tussen artsen en apothekers te stimuleren. Een financiële stimulans is voorzien voor de lokale MFO vergaderingen ('MFO projecten') en voor de ondersteunende kwaliteitsbevorderende programma's anderzijds. (RIZIV, augustus 2015)

Doelstelling

Het belangrijkste doel van het medisch-farmaceutisch overleg is het verbeteren van de zorg aan de patiënt.

Dit gebeurt door de respectievelijke rol van u, als arts en apotheker, op elkaar af te stemmen, voor:

- het rationeel voorschrijven,
- het rationeel afleveren van geneesmiddelen,
- het veilig gebruiken van geneesmiddelen.

(RIZIV, augustus 2015)

Beste collega,

MFO (Medisch Farmaceutisch Overleg) is dé geschikte formule om een goede lokale multidisciplinaire samenwerking uit te bouwen. Overleggen met artsen uit uw regio over één bepaald onderwerp of aandoening, elk vanuit zijn eigen achtergrond, met wederzijds respect voor ieders expertise. Het wordt ook het speerpunt van de lokale apotheekregiowerking voor 2017. KAVA heeft namelijk de ambitie om dit jaar in elke regio een MFO te organiseren. Een ambitie die we graag met u willen delen en zoveel mogelijk concreet, inhoudelijk en praktisch willen maken.

In de loop van de voorbije jaren is er al heel wat voorbereidend werk verricht, heel vaak door lokale apothekers en artsen die samen aan de slag gingen. Pas heel recent worden met mondjesmaat ook pakketten goedgekeurd door het RIZIV waarvoor die financiële stimulans eindelijk gebruikt kan worden. Zo lang hebben we niet gewacht om MFO's voor te bereiden en uit te werken. In het totaal zijn er ongeveer tien onderwerpen of topics waarvoor reeds materiaal aanwezig is.

In dit boekje, maar tevens op de website www.kava.be/MFO, vindt u een overzicht van de bestaande projecten, met telkens eenzelfde korte beschrijving. Wat kan je verwachten van het pakket, hoe is het MFO opgebouwd, welke materialen zijn er al beschikbaar etc. Starten doen we met enkele belangrijke afspraken en voorwaarden voor ondersteuning vanuit KAVA.

Een geslaagd MFO staat of valt met de inzet en het engagement van een geslaagde tandem: lokale apotheker(s) en arts(en) die de handen in elkaar slaan en het MFO inhoudelijk voorbereiden. Dat is al het halve werk voor een succesvol MFO. Mits gerichte communicatie en promotie vooraf en sterke betrokkenheid op het overleg zelf kan je tot goede lokale afspraken komen. Maar ook de nazorg is belangrijk: ervoor zorgen dat die afspraken in de mate van het mogelijk op papier worden gezet, door beide beroepsgroepen ook aanvaard en verder verspreid worden onder alle collega's uit de regio ... dus ook aan wie er niet bij was. Sluitstuk is dan de evaluatie na een vooraf afgesproken termijn, bij voorkeur op een volgend MFO. Zijn we erin geslaagd de afspraken na te komen? Hoe kan het proces nog beter? Waaraan moeten we verder sleutelen? Allemaal belangrijke elementen voor een structurele multidisciplinaire aanpak in uw regio.

Dit boekje en de bestaande pakketten vormen natuurlijk maar een aanzet. MFO is steeds maatwerk: afhankelijk van de lokale context, de bestaande contacten, de interactie tussen beide beroepsgroepen en nog zoveel andere elementen. En dat vergt behoorlijk wat dynamiek in een regio. Maar hopelijk bespaart u zich al heel wat werk door de kennis en de expertise die nu al overal aanwezig is. En indien u zelf al met andere onderwerpen aan de slag ging of suggesties heeft om een nieuw item lokaal uit te werken, neem steeds contact op met ons. Want door de kennis te delen, verruimen we de expertise ten voordele van elke apotheker en arts.

MFO organiseren?

Laat je ondersteunen door KAVA!

Medisch Farmaceutisch Overleg op lokaal niveau wordt steeds belangrijker. KAVA wil u hierin ten volle ondersteunen, zowel inhoudelijk, financieel als logistiek.

Wat kunnen wij nu concreet voor u en uw apotheekregio betekenen?

1. Kies een MFO-pakket in samenspraak met de collega's en artsen uit uw regio.
2. Zoek een geschikte datum en locatie.
3. Neem twee maanden vooraf contact op met Nico Carpriau (nico.carpriau@kava.be).
4. KAVA ondersteunt u bij de uitnodiging, accreditatie (apothekers) en eventuele syllabus.
5. KAVA brengt u in contact met de verantwoordelijke van het MFO-pakket.
6. Bereid samen met een arts het MFO voor.

Welke MFO-pakketten zijn reeds beschikbaar?

- Chronische Nierinsufficiëntie
  - Directe orale anticoagulantia
  - Geneesmiddeleninteracties
  - Polymedicatie
  - Transmuraal beleid
  - Valpreventie
  - Farmaka
  - Magistraal
  - Eenlijn.be
-

Welke ondersteuning kan KAVA uw regio bieden?

Neem contact op met beroepsondersteuning@kava.be, laat weten welk MFO-pakket uw regio lokaal wil organiseren en geef aan waarmee KAVA kan helpen ...

- Standaardmateriaal: uitnodiging, evaluatie, aanwezigheidslijst, checklist ...
- Beschikbare materiaal voor het MFO-pakket in kwestie (presentatie, sjabloon, afspraken ...), met respect voor copyright.
- Contactgegevens van apothekers uit de regio.
- Contactgegevens van de artsverantwoordelijke uit de regio.
- Inschrijvingen online bijhouden.
- Inhoudelijke ondersteuning bij een eerste overleg.

Welke inbreng wordt er van de regio verwacht?

- Kies samen met collega artsen en/of apothekers een onderwerp uit.
  - Leg vooraf een realistische timing vast en maak die lang op voorhand bekend aan KAVA, (eventueel) de moderator en de apothekers en artsen uit uw regio.
  - Neem zelf contact op met arts(en) voor de inhoudelijke voorbereiding.
  - Bespreek de werkvorm, duid een moderator aan, kies met welke documenten er gewerkt zal worden ...
  - Leg datum en locatie vast. Maak afspraken over technische materialen en catering.
  - Contacteer eventueel een firma voor financiële ondersteuning, ga na op welke manier de artsen een inbreng hebben (zie ook 'financiële support door KAVA').
  - Communiceer tijdig naar KAVA over het geplande initiatief via mail naar beroepsondersteuning@kava.be en maak afspraken over wat er van wie verwacht wordt (zie ook 'ondersteuning door KAVA').
  - Denk aan de 'nazorg': laat aan KAVA weten hoe de activiteit verlopen is, aantal deelnemers, opvolging accreditering etc.
  - Bespreek de lijst met conclusies en/of afspraken met het team dat het MFO inhoudelijk voorbereidde en stuur dit rond naar alle apothekers en artsen uit de regio.
-

Financiële ondersteuning door KAVA

KAVA stelt jaarlijks €500 ter beschikking van de regio voor de lokale werking. De voorwaarde is dat er minstens één MFO wordt georganiseerd. Uiteraard moet het bedrag verantwoord worden met bewijsstukken (rekeningen, bonnetjes etc.), maar het staat de regio vrij om de besteding van dat bedrag te kiezen: huur zaal, catering, vergoeding voorbereiding, vergoeding moderator en/of spreker, print slides ...

Ook op KAVA kan een zaaltje met catering aangevraagd worden tegen een vriendenprijs. Af te stemmen in functie van keuze lokaal, drankjes etc.

Houd er rekening mee dat ook bepaalde firma's een extra duwtje kunnen geven, met respect voor de neutraliteit en objectiviteit van het overleg.

Chronische nierinsufficiëntie

Wat kan je verwachten van dit MFO-pakket?

Dit MFO-programma zal focussen op verbeteren van de communicatie tussen huisarts en huisapotheker met betrekking tot de chronische nierpatiënt.

Na het MFO zijn jullie vertrouwd met de (hoog) risicomedicatie en kunnen jullie afspraken opstellen en concretiseren rond het rationeel voorschrijven en afleveren van (hoog) risico geneesmiddelen bij CNI.

Hoe is het MFO opgebouwd?

De duur van het programma is ongeveer 1u30 en bestaat uit verschillende onderdelen:

1. Ontvangst en toelichting (10 min)
2. Achtergrond CNI (15 min)
3. Voorstelling verschillende bronnen en tools (10 min)
4. Casuïstiek rond veilig voorschrijven/afleveren van (hoog) risico medicatie (45 min)
5. Lokale afspraken (10 min)

Vorbereiding?	Een APINTO is beschikbaar: vooraf opleiding mogelijk voor enkel apothekers.
RIZIV-goedgekeurd	In aanvraag.
Accreditatie voor apothekers	In aanvraag.
Werkvorm	Inleiding, gevolgd door bespreking casussen.
Moderator?	Inleiding kan - mits voorbereiding - door apotheker of arts uit regio zelf gegeven worden. Externe moderator tegen betaling is mogelijk.
Auteur MFO-pakket	KAVA / Domus Medica

Directe Orale Anticoagulantia

Wat kan je verwachten van dit MFO-pakket?

Dit MFO-programma gaat over de problemen die zich kunnen stellen met de directe orale anticoagulantia (DOAC). Na het MFO kunnen jullie lokaal afspraken maken over:

1. Hoe gaan we om met de belangrijkste interacties (NSAID, azolen, antitrombotica)?
2. Hoe vermijden we dosis gerelateerde fouten?
3. De begeleiding bij deze patiënten.

Hoe is het MFO opgebouwd?

De duur van het programma is ongeveer 1u30 en bestaat uit verschillende onderdelen:

1. Ontvangst en toelichting (5 min)
2. Achtergrond DOAC – moderator (5 min)
3. Visie huisarts – lokale huisarts (10 min)
4. Visie apotheker – lokale apotheker (10 min)
5. Bespreking problemen bij DOAC adhv casuïstiek – moderator (45 min)
6. Lokale afspraken (10 min)

Vorbereiding?	Een APINTO is beschikbaar: vooraf opleiding mogelijk voor enkel apothekers.
RIZIV-goedgekeurd	In aanvraag.
Accreditatie voor apothekers	In aanvraag.
Werkvorm	Plenaire sessie of workshop met casussen.
Moderator?	Inleiding kan - mits voorbereiding - door apotheker of arts uit regio zelf gegeven worden. Externe moderator tegen betaling is mogelijk.
Auteur MFO-pakket	KAVA / Domus Medica / VUB / UA

Algemene Verkenningstocht “eGezondheid”

Doelstelling

Een informatiesessie die een algemeen overzicht geeft van de belangrijkste functies en diensten inzake eGezondheid. Kennismaking met éénlijn.be en de doelstellingen van het initiatief in het kader van het project ‘Onafhankelijke artsenbezoekers’ van Farmaka vzw.

Doelgroep

In principe: gemengde groepen van de hele eerste lijn: huisartsen, apothekers, thuisverpleegkundigen, coördinatoren, sociaal werkers, tandartsen, kinesitherapeuten, ergotherapeuten, vroedvrouwen, klinisch psychologen... Maar deze sessie kan ook aangepast worden op specifieke doelgroepen: per zorgberoep en/of laatstejaarsstudenten. Er dienen minstens 10 deelnemers effectief aanwezig te zijn, we streven echter naar maximale bezetting (+/- 30) van de groepen. Bij meer dan 50 deelnemers zijn parallelle of achtereenvolgende sessies ook mogelijk. We zenden dan meer dan één ICT-ondersteuner ter plaatse. (Verplichte inschrijving vooraf, individueel of door organisator, via www.eenlijn.be).

Inhoud	Ideaal als LOK of MFO vergadering. Een presentatie (±60' à 90'): Algemene inleiding, context van eGezondheid en kennismaking met éénlijn.be en het ICT-ondersteuning aanbod. Overzicht van de acht belangrijkste eGezondheid diensten. Hoe werken het toegangsbeheer en de beveiliging van privacy en beroepsgeheim, met inzicht in de werking van therapeutische link en geïnformeerde toestemming.
Voorkennis	Geen voorkennis noodzakelijk. Deze informatiesessie legt een solide basis voor alle andere, meer praktische opleidingen van éénlijn.be.
Lokaalvereisten	Klasopstelling (al naar gelang wat lokaal mogelijk is) met scherm en beamer.
Aanvragen sessie	Wenst u een dergelijke sessie in uw buurt te organiseren? Vraag dan een sessie aan via éénlijn.be. Op de homepage vindt u een onmiddellijke link “Vraag een algemene sessie aan “Recip-e verkenningstocht”. Vul het formulier in en éénlijn.be doet verder het nodige. (Dit is een geaccrediteerde opleiding voor de meeste doelgroepen die accreditering kennen). (Hand-outs van de slides worden ter beschikking gesteld via www.eenlijn.be → eLearning).

Van Voorschrijver

Doelstelling

Een opleidings sessie voor huisartsen en apothekers over het softwarepakket het volledige proces van het voorschrijven tot afleveren (in de apotheek). Het verbetert het onderling begrip, door inzicht in elkaars werkwijze en tuele problemen rond het elektronisch voorschrijven.

Doelgroep

Huisartsen en apothekers, gebruikers van het softwarepakket en één specifiek apotheekpakket. De sessie wordt georganiseerd, liefst ondersteund door de lokale organisatie, met minstens 10 deelnemers effectief aanwezig. De maximale bezetting van de groepen (+/- 30) wordt nagestreefd. (Verplichte inschrijving vooraf via www.eenlijn.be bij de lokale organisator).
(Dit is een geaccrediteerde opleiding voor huisartsen en apothekers).

Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> Recip-e (elektronisch voorschrijven) <ul style="list-style-type: none"> Eerste stap naar het voorschrijven Recip-e bekijken (in de apotheek) We overlopen de problemen die voortvloeien uit het afleveren. We trachten de problemen op te lossen of omzeilen. Waarom en hoe Aankomende MyCareNet gebruiken Geïnformeerde toestemming GFD (Gedeeld Farmaceutisch Document)
Voorkennis	Basiskennis eGezondheid en de informatiesessie te kunnen volgen. Voor algemene kennis verwijzen we (liefst vooraf) naar de “Verkenningstocht eGezondheid”.
Lokaalvereisten	Theorielokaal met een minimum van 2 aansluitingen). Lokaal aanwezig: 1 beamer, minstens 1 beamer.
Ondersteunende softwarepakketten	Momenteel wordt de volgende software CareC Twin voor apothekers gebruikt. De komende weken wordt de software Windoc, H Officiall aangeboden.

... tot Afleveren

... apothekers, waarbij ze in eigen
... kijken van voorschrijven (door de arts)
... beteren van de samenwerking en het
... werkproces en de aanpak van de ac-
... voorschrift.

... an (telkens) één specifiek huisarts-
... t. De sessies worden regionaal ge-
... resp. software vendors. Er dienen
... bezig te zijn, we streven echter naar
... - 20 deelnemers).
... www.eenlijn.be - kan individueel of door de
... or huisartsen en apothekers).

... sch voorschrijven)
... ar papierloos voorschrijven
... en in uw pakket (zowel voor huisarts als

... tijdens de sessie een reeks praktische
... voorkomen bij het voorschrijven en
... onen hoe je ze kan oplossen, voorko-
... en.

... ttesten (Bf) Hoofdstuk IV van
... iken?

... estemming & Therapeutische relatie.
... rmaceutisch Dossier in de apotheek).

... eidsdiensten is zeer wenselijk om deze
... en.

... over eGezondheid en andere diensten,
... oraf) naar een algemene informatieses-
... eGezondheid".

... n goede vaste internetverbinding (voor-
... Projectie moet mogelijk zijn voor 2
... eamer moet in het lokaal aanwezig zijn.

... ze sessie aangeboden met ondersteu-
... Connect voor huisartsen en Farmad

... worden andere combinaties uitgewerkt,
... HealthOne, Pharmawin/Greenock en
... worden.

Verkenningstocht "Elektronisch Voorschrift"

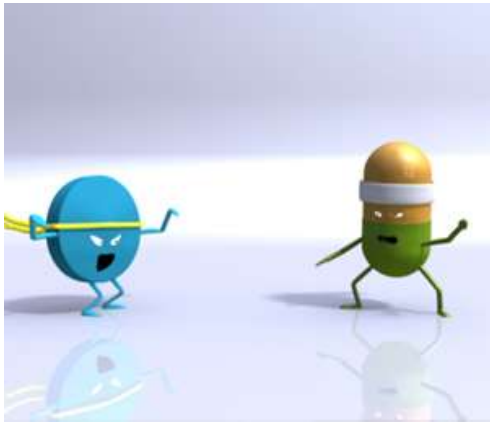
Doelstelling

Een informatiesessie met focus om de actuele problemen rond het elektronisch voorschrijven. Inzicht hebben in de werking en de gebruiksregels van het elektronisch voorschrijven en de verwerking ervan in de apotheek. Een antwoord bieden op alle actuele, brandende vragen.

Doelgroep

Liefst lokale, gemengde groepen van huisartsen en apothekers. Er dienen minstens 10 deelnemers effectief aanwezig te zijn, we streven echter naar maximale bezetting van de groepen (+/- 30 deelnemers). Bij meer dan 50 deelnemers, zijn parallelle of achtereenvolgende sessies ook mogelijk. We zenden dan méér dan een ICT-ondersteuner ter plaatse.
(Verplichte inschrijving vooraf, individueel of door organisator, via www.eenlijn.be).

Inhoud	Ideaal als LOK of MFO vergadering. Een korte presentatie (30') gefocust op Recip-e en MyCareNet Hfdst IV (30'): <ul style="list-style-type: none"> Hoe werken die diensten? Welke problemen worden aangepakt? Hoe werk je voorlopig zo vlot mogelijk? Daarna is er voldoende tijd (30' of meer) voor vraag en antwoord (of een panel debat).
Voorkennis	Deze sessie focust alleen op het elektronisch voorschrift. Voor algemene kennis over eGezondheid en andere diensten, verwijzen we naar de algemene informatiesessie "Verkenningstocht eGezondheid".
Lokaalvereisten	Klasopstelling (al naar gelang wat lokaal mogelijk is) met scherm en beamer.
Aanvragen sessie	Wenst u een dergelijke sessie in uw buurt te organiseren? Vraag dan een sessie aan via éénlijn.be. Op de homepage vindt u de link "Vraag een algemene sessie aan "Recip-e verkenningstocht". Vul het formulier in en éénlijn.be doet verder het nodige. (Dit is een geaccrediteerde opleiding voor de meeste doelgroepen die accerdttering kennen). (Handouts van de slides worden ter beschikking gesteld via www.eenlijn.be → eLearning).

Geneesmiddelen- interacties

**Wat kan je
verwachten van dit
MFO-pakket?**

Je krijgt inzicht in het werkingsmechanisme en de klinische implicaties van de beoogde interacties en leert welke de doelstellingen en bekommernissen zijn van de behandelende arts en de apotheker. Je komt samen tot een overeenkomst hoe je in de toekomst met analoge situaties zal omgaan.

De beoogde interacties zijn:

- Coumarines in combinatie met NSAIDs of antibiotica (verhoogd bloedingsrisico); daarbij aansluitend inzicht in het mechanisme en de afhandeling van verwante interacties met een verhoogd risico op maagschade.
- Statines in combinatie met antibiotica of azoolantimycotica (risico op rhabdomyolyse).

**Hoe is het MFO
opgebouwd?**

Na een korte inleiding rond de theoretische en praktische afhandelingsmogelijkheden van de interacties door de moderator, worden in kleine groepjes voorstellen geformuleerd rond de concrete afhandeling van enkele casussen. Deze voorstellen worden afgetoetst in de volledige groep.

Vorbereiding?	Gesprek met apotheker en artsverantwoordelijke.
RIZIV-goedgekeurd	Behoort tot de goedgekeurde kwaliteitsbevorderende programma's.
Accreditatie voor apothekers	JA, erkenningsnummer: 17000560001, domein B, 5 punten.
Werkvorm	Interactief. Voor elke interactie die aan bod komt, wordt eerst een beknopt overzicht gegeven van het mechanisme, de risicofactoren, de klinische relevantie en de afhandelingsmogelijkheden. Vervolgens overleggen artsen en apothekers met elkaar aan de hand van concrete casussen. De gemaakte afspraken worden vastgelegd in een sjabloon/verslag.
Moderator?	Inleiding kan - mits voorbereiding - door apotheker of arts uit regio zelf gegeven worden. Externe moderator (auteur MFO pakket) tegen betaling is mogelijk.
Auteur MFO-pakket	Wetenschappelijke Informatie Dienst – Escapo c.v. - Antwerpsesteenweg 263, 2800 Mechelen - Tel 015/28.61.06, chantalleirs@escapo.be

Polymedicatie

Wat kan je verwachten van dit MFO-pakket?

Dit programma is gebaseerd op de les 'medicatiehistorieken' van het Departement Farmacie van de Universiteit Antwerpen. Aan de hand van tien praktische en klinische vragen wordt een casus uit de praktijk volledig geanalyseerd en geoptimaliseerd.

Hoe is het MFO opgebouwd?

De duur van het programma is ongeveer 1u30 en bestaat uit verschillende onderdelen

1. Ontvangst en toelichting (5 min)
2. Analyse medicatiehistoriek, ziektebeeld en huidige therapie patiënt (10 min)
3. Bespreken mogelijke interacties (5 min)
4. Mogelijke problemen en oplossingen aan de hand van tien vragen (60 min)
5. Algemene afspraken rond polymedicatie (10 min)

Vorbereiding?	Gesprek met apotheker en artsverantwoordelijke.
RIZIV-goedgekeurd	Voor deze onderwerpen werd nog geen RIZIV erkenning aangevraagd.
Accreditatie voor apothekers	In aanvraag.
Werkvorm	Plenaire sessie of in kleine groepjes - moderator.
Moderator?	Inleiding kan - mits voorbereiding - door apotheker of arts uit regio zelf gegeven worden. Externe moderator tegen betaling is mogelijk.
Auteur MFO-pakket	Dominique Jans in samenwerking met Universiteit Antwerpen

Transmuraal beleid

Wat kan je verwachten van dit MFO-pakket?

Dit MFO-programma focust zich op de overdracht van informatie bij opname in en ontslag uit het ziekenhuis en hoe het risico voor de patiënt kan ingeperkt worden. Na het MFO zijn jullie in staat om deze communicatie beter te laten verlopen.

Hoe is het MFO opgebouwd?

De duur van het programma is ongeveer 1u30 en bestaat uit verschillende onderdelen:

1. Ontvangst en toelichting (10 min)
2. Beknopte achtergrond (10 min)
3. Casus 'Roger' (10 min)
4. Debat: hoe deze fouten vermijden (45 min)
5. Lokale afspraken (10 min)

Vorbereiding?	Gesprek met apotheker en artsverantwoordelijke.
RIZIV-goedgekeurd	Behoort tot de goedgekeurde kwaliteitsbevorderende programma's.
Accreditatie voor apothekers	In aanvraag.
Werkvorm	Plenaire sessie of workshops zijn mogelijk.
Moderator?	Dit MFO wordt gegeven door lokale apothekers en artsen.
Auteur MFO-pakket	VAN – Marie vandeputte

Valpreventie

Wat kan je verwachten van dit MFO-pakket?

Geneesmiddelen vormen een risicofactor die tot vallen kan leiden. Dit programma geeft eerst een kort overzicht van valrisicofactoren. Daarna komt het verband aan bod tussen medicatie en vallen, met de focus op psychofarmaca (benzodiazepines, antidepressiva en antipsychotica). Het uiteindelijke doel is het gebruik van benzodiazepines verminderen.

Hoe is het MFO opgebouwd?

De duur van het programma is ongeveer 1u30 en bestaat uit verschillende onderdelen:

1. Ontvangst en toelichting (5 min)
2. Achtergrond valpreventie – enkele feiten (10 min)
3. Medicatie en vallen (10 min)
4. Afbouw benzodiazepines (10 min)
5. Bespreking problemen adhv casuïstiek (45 min)
6. Lokale afspraken (10 min)

Vorbereiding?	Gesprek met apotheker en artsverantwoordelijke.
RIZIV-goedgekeurd	Behoort tot de goedgekeurde kwaliteitsbevorderende programma's.
Accreditatie voor apothekers	In aanvraag.
Werkvorm	Plenaire sessie of workshops zijn mogelijk.
Moderator?	Dit MFO wordt gegeven door lokale apothekers en artsen.
Auteur MFO-pakket	VAN ism Domus Medica en expertise centrum valpreventie

Wat kan je verwachten van dit MFO-pakket?

Dit MFO-pakket is er op gericht zowel artsen als apothekers inhoudelijk inzicht te geven in wat de huidige evidence is rond een bepaalde indicatie en/of geneesmiddelengroep, dit om rationeel geneesmiddelengebruik te promoten, waarna in onderling overleg een gepast beleid kan uitgestippeld worden. Dit met oog voor de drie pijlers van Evidence Based Medicine; de best beschikbare evidence, de klinische ervaring van de zorgverlener & de context en kenmerken van de patiënt. De MFO pakketten die hier worden besproken, werden ontwikkeld in het kader van het project 'Onafhankelijke artsenbezoekers' van Farmaka vzw.

Hoe is het MFO opgebouwd?

Farmaka vzw kiest om een indicatie en/of geneesmiddelen-groep uit te lichten. Twee thema's zijn beschikbaar: bariatrische heekunde en protonpompinhibitoren. De studiedienst van Farmaka vzw voert op zijn beurt een systematisch literatuuronderzoek uit en ontwerpt een presentatie en steekkaart die al de relevante kernboodschappen bevat. Tijdens en na de presentatie, gegeven door een medewerker van Farmaka vzw, is er ruimte voor discussie, en het eventueel bespreken van problemen die zich voordoen in de praktijk. Na de presentatie kunnen de apothekers en artsen desgewenst enkele eenvoudige afspraken maken rond het beleid bij deze aandoening/geneesmiddelengroep.

Vorbereiding?	In principe is er geen voorbereiding vereist.
RIZIV-goedgekeurd	Voor deze onderwerpen werd nog geen RIZIV erkenning aangevraagd.
Accreditatie voor apothekers	In aanvraag.
Werkvorm	Een interactieve discussie tussen beide zorgverleners. De inhoud wordt overlopen aan de hand van een tiental basisslides. Tijdens het overleg lanceert de moderator relevante multidisciplinaire vragen. Elke deelnemer ontvangt een steekkaart met de kernboodschappen.
Moderator?	Afhankelijk van de regio zullen apr. Sofie Wouters of apr. Eline Verellen de presentatie op zich nemen.
Auteur MFO-pakket	De studiedienst van Farmaka vzw - eline.verellen@farmaka.be - 0479/39.02.69 of sofie.wouters@farmaka.be - 0479/60.91.50 of www.farmaka.be/nl/contact

Magistraal

Wat kan je verwachten van dit MFO-pakket?

Optimaler gebruik maken van de mogelijkheid van het magistrale voorschrift, waarbij de nadruk gelegd wordt op gevalideerde en klinisch relevante bereidingen

- Klinisch verantwoord
- Realiseerbaar in de officina
- Garantie voor de kwaliteit
- Uitbreiding van het therapeutisch arsenaal, aanvullend op de specialiteiten
- Tips & Tricks / To do's & Don'ts

Hoe is het MFO opgebouwd?

Het overleg komt tot stand na enkele rondvragen aan de verschillende deelnemers. De antwoorden hierop vormen het uitgangspunt van de verdere discussie.

Gaandeweg kunnen bepaalde onderwerpen verder uitgediept worden, gebruik makende van een ondersteunende presentatie (facultatief).

Vorbereiding?	Nee, tenzij een uitnodiging om op voorhand je magistrale vragen over te maken aan de spreker/moderator.
RIZIV-goedgekeurd	Voor deze onderwerpen werd nog geen RIZIV erkenning aangevraagd.
Accreditatie voor apothekers	In aanvraag.
Werkvorm	Interactieve presentatie of workshop.
Moderator?	Kurt Wauters / Laure Geslin
Auteur MFO-pakket	MFK (Medisch Farmaceutische Kwaliteitszorg) - mfk@apb.be of kurt.wauters@apb.be - Tel: 02/285.42.00

**Andere ideeën om een MFO uit
te werken?
Mail naar
beroepsondersteuning@kava.be.**

Directeur Beroepsondersteuning
Telefoon: 03/280.15.08
E-mail: nico.carpriau@kava.be
E-mail: beroepsondersteuning@kava.be

